

**İRAN BASININDA AKSA
TUFANI OPERASYONU
VE TÜRKİYE**

Oral Toğa

Kasım 2023 © İnan Araştırmaları Merkezi (İRAM). Bu eserin bütün hakları saklıdır.

Bu eser İRAM'dan yazılı izin alınmadan elektronik veya mekanik yollarla çoğaltılamaz. Metnin dijital versiyonu için <https://www.iramcenter.org> adresini ziyaret ediniz. Dijital kopya bu siteye aktif link verilerek kısmi olarak paylaşılabilir.

Burada ortaya konulan görüşler öncelikli olarak yazara aittir ve İRAM'ın kurumsal görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

İRAM Başkanı : Dr. Hakkı Uygur

İnan Araştırmaları Merkezi
Üst Zeren Sokak No.: 40
Levent/Beşiktaş/İstanbul/Türkiye
Tel: +90 212 264 35 81 | +90 212 268 33 00
Faks: +90 212 264 35 18
e-posta: iramistanbul@iramcenter.org
www.iramcenter.org

İran Basınında Aksa Tufanı Operasyonu ve Türkiye

ORAL TOĞA

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden 2012 yılında mezun oldu. Çeşitli kurumlarda redaktörlük, muhabirlik ve yayıncılık faaliyetlerinde bulundu. 2014-2015 yılları arasında NATO'ya bağlı bir gençlik organizasyonu olan Türk Atlantik Gençlik Konseyi'nde (YATA-Turk) yönetim kurulu üyeliği yaptı. Uluslararası Göç Örgütü (IOM) ve Birleşmiş Milletler Mülteci Yüksek Komiserliđi (UNHCR) projelerinde çeşitli görevler alan Toğa, yüksek lisansını Marmara Üniversitesi Ortadođu ve İslam Ülkeleri Araştırmaları Enstitüsünde Ortadođu Siyasi Tarihi ve Uluslararası İlişkileri Bölümünde "Kimlik Bağlamında Türkiye'nin İran Üzerinden Geliştirdiği Tehdit Algıları (1980-2003)" başlıklı teziyle 2019 yılında tamamladı. Şu an Millî Savunma Üniversitesi Güvenlik Araştırmaları Bölümü'nde doktora çalışmalarını yürütmektedir. Toğa'nın çalışmaları; Türkiye ve bölge ülkeleri güvenlik ilişkileri, kimlik, güvenlik, kültür çalışmaları ve göç konuları üzerinde yoğunlaşmaktadır. İngilizce, Farsça ve Fransızca bilmektedir.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	1
GİRİŞ	2
İRAN BASINININ AKSA TUFANI OPERASYONU'NA YAKLAŞIMI	2
İRAN BASINININ TÜRKİYE'NİN FİLİSTİN SİYASETİNE KARŞI TUTUMU	9
SONUÇ	12

ÖZET

7 Ekim Cumartesi günü İslami Direniş Hareketi (Hamas) İsrail'deki birçok hedefe eş zamanlı saldırılar gerçekleştirmiş ve bu saldırılarla İsrail'in çok sayıda kayıp ve rehin vermesine sebep olmuştur. "Aksa Tufanı Operasyonu" olarak adlandırılan bu operasyonun hemen ardından gözler İran'a çevrilmiş ve İran'ın operasyonun planlama, sevk ve idare aşamasındaki rolü tartışılmıştır. Olayın gerçekleştiğı günden bu yana İran basınında yukarıda bahsi geçen bütün bu süreçler olduğu gibi gözlemlenebilmektedir. Diğer taraftan henüz ilk günden İran basını, saldırı öncesi İsrail ile yakınlaşma süreci içerisinde bulunan bütün Arap ülkelerini ve Türkiye'yi hedef almıştır. Türkiye, Filistin'e olan destek söylemlerini artırdıkça İran basınındaki ton da sertleşmeye başlamış ve özellikle Türkiye'nin "iki yüzlü bir siyaset uyguladığını" ve bu olayla "samimiyetinin sınındığına" yönelik analizlerin ve haberlerin sayısı çoğalmıştır. Bu haberlerle paralel olarak Türk halkının gerçekleştirdiğı protestoları, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın İsrail'in operasyonlarına karşı söylediğı sözleri ve Azerbaycan-Türkiye ilişkisi üzerinden Azerbaycan'ın İsrail'e verdiğı desteğı masaya yatıran analizler ve haberler neşredilmiştir. Bu konu, olaydan bir ay sonrasında Türkiye'nin İran'ın petrolünü İsrail'e sattığı noktasına kadar vardırılmış ve her ne kadar karşılık bulmamış olsa da Tahran, Meşhed ve Tebriz gibi büyükşehirlerdeki diplomatik temsilcilikler önünde Türkiye karşıtı gösteriler organize edilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışma yukarıdaki konular bağlamında iki bölümden oluşmaktadır. İlk olarak genel çerçevede Aksa Tufanı Operasyonunun ilk gününden bugüne İran basınının konuyu nasıl ele aldığını ve söylemlerin ne yönde değıştiğı aktarılmaya çalışılacaktır. Ardından İran basınının Aksa Tufanı Operasyonu bağlamında Türkiye'nin pozisyonunu ve siyasetini nasıl gördüğü verilmeye çalışılacaktır.

GİRİŞ

İran basını, İran müesses nizamından bağımsız değildir. Ülkedeki en “eleştirel” gazeteler bile ülkede siyaset (politics) eleştirilerinde bulunsalar da İran İslam Cumhuriyeti’nin siyasasına (policy) ve sistemine kesinlikle aleyhte bir tavır takınmamaktadır. Dolayısıyla burada yayınlanan haberler ve analizler müesses nizamın görüşünü doğrudan yansıtmaya bile karşısında da değildir. Öyle ki birçok kez İranlı makamlar açıktan söylemedikleri şeyleri basın üzerinden muhataplarına iletmekte, mesajlarını buradan kapalı olarak vermektedirler. Bu sebeple İran basınında yayınlanan haber ve analizlerin satır aralarını okumak ve onlarca şey arasından esas söylenmek istenen ifadeyi seçip çıkarmak, İran’daki müesses nizamın olaylara karşı duruşunu okuyabilmek adına oldukça önemlidir.

Küresel ve bölgesel düzeyde yaşanan olayları İran basını üzerinden okumak işte bu sebeple önem arz etmektedir. İran basınında bulunan ve amiyane tabirle “laf kalabalıklığı” diye nitelendirilebilecek birbirinin tekrarı birçok haberin ve yazının arasında oldukça değerli bilgiler bulunmaktadır. Satır aralarını okumanın da ötesinde özellikle İran gibi devlet ile basının iç içe geçtiği bir ülkede düzenli olarak basın takibi yapmak, devletin olaylara karşı değişen pozisyonunu da okuma imkanı vermekte ve uzun vadede reflekslerin ne yönde olabileceğine dair önemli öngörülere ulaştırmaktadır. Bu durum analistler ve araştırmacılar için değerli bir veri kaynağı oluşturmaktadır. Özellikle İran gibi karmaşık iç ve dış politikaya sahip ülkelerde basının yansıttığı mesajlar ve tonlamalar, devletin gelecekteki hareket tarzını ve stratejilerini anlamada kritik öneme sahiptir. O kadar ki İranlı bakanlar, kanaat önderleri, Devrim Muhafızları Ordusu (DMO) komutanları gibi birçok önemli isim basına demeç vermenin ötesinde doğrudan

köşe yazıları yazmakta ve fikirlerini kamuoyuyla bu şekilde paylaşmaktadırlar. Gazeteler üzerinden bu isimlerin küresel aktörlere mesaj verdiğini bile görmek çoğu kez mümkündür. İran, askeri yapının basına açıktan beyanat verdiği az sayıdaki ülkelerden birisidir.

Aksa Tufanı Operasyonu ve sonrasında gelişen Gazze saldırıları, hastanelerin bombalanması, kara operasyonlarının başlaması gibi olaylara karşı basının takındığı tavrın analizi yukarıda sayılan nedenlerden ötürü oldukça önemlidir. Zira çıkan analizlerin dilinin sertleşmesi veya yumuşaması bile İranlı karar vericilerin konuya yaklaşımları hakkında detaylı bilgi sağlamaktadır. Bu çalışmanın temel hedefi de budur. 7 Ekim’den 15 Kasım’a kadar olan bütün süreç İran basınından her gün günlük olarak takip edilmiş ve basın dilindeki değişim okuyucuya çeşitli örnekler üzerinden ana hatlarıyla aktarılmaya çalışılmıştır. İkinci bölümde ise İran basınında Türkiye’ye yönelik yaklaşımın süreçle birlikte nasıl dönüşüme uğradığı ve temel argümanların ne olduğu birkaç örnek üzerinden verilmeye çalışılmıştır.

İRAN BASINININ AKSA TUFANI OPERASYONU’NA YAKLAŞIMI

Aksa Tufanı Operasyonu’nun ilk anından itibaren en tepeden en aşağıya kadar bütün İranlı makamlar ve gazeteler olayı büyük bir coşkuyla karşılamışlardır. Saldırının olduğu günün akşamında mecliste düzenlenen oturumda devamlı olarak zafer sloganları atılmış; Devrim Rehberi Danışmanı Yahya Safevi, Genelkurmay Başkanı Muhammed Bageri, Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Nasır Kenani ve İran Millî Güvenlik Yüksek Konseyi Genel Sekreteri Ali Şemhani gibi isimler ardı sıra destek açıklamalarında bulunmuştur.

Aksa Tufanı Operasyonu üzerinden yaklaşık altı hafta geçmiştir. İran gazetelerinin ve haber sitelerinin geneline bakıldığında istisnasız her

gün bu operasyon hakkında analizler, köşe yazıları ve haberler yer almaktadır. Ayrıca birkaç istisna dışında hemen her gün bütün gazeteler bu operasyonla ilgili haberleri manşet olarak vermeye devam etmektedir. Bir oran vermek zor olsa da gerek reformist cenaha gerek muhafazakar cenaha ait bütün gazetelerde siyaset ve diplomasi haberlerinin neredeyse tamamı Aksa Tufanı Operasyonu üzerine yapılmış çeşitli haberlerden oluşmaktadır. Aynı gazetelerde olayın gerçekleştiği günden bugüne aralarında Filistinli yetkililerin de olduğu onlarca akademisyen, araştırmacı, kanaat önderi ve siyasetçiyle röportajlar yayınlanmıştır. Savunma Bakanı Emir Muhammed Rıza Aştıyani dahi konuyla alakalı mesajlarını Cam-ı Cem'de yayınladığı köşe yazılarında vermiştir.

Tatbikatlar, yeni geliştirilecek olan silahlar, DMO komutanlarının demeçleri vb. gibi İran'ın savunmasıyla alakalı haberler de Aksa Tufanı Operasyonu haberleriyle paralel olarak günlük olarak verilmektedir. Özellikle DMO komutanlarının söylemleri, stratejisyenlerin ve bölge uzmanlarının analizleri ve savunma sanayii ile ilgili gelişmeler gazetelerin siyaset bölümlerinde özel olarak yer almaktadır. Öyle ki çoğu zaman özellikle muhafazakâr cenaha ait gazetelerde sadece Aksa Tufanı Operasyonu, İsrail'in durumu ve İran'ın savunma konusuyla alakalı haberler dışında başka bir haber görülmemektedir. Bu haberlerin iç içe verilmesi İran'ın caydırıcılık stratejisinin basına tezahürü olarak okunabilir.

Operasyonu'nun ilk anından bu yana basında var olan coşkulu ton hiçbir zaman sönümlenmemiş ancak karar vericilerin pozisyonlarıyla paralel olarak söylemler de değişmiştir. Basın, daha şahin söylemleri genellikle köşe yazarları veya röportaj yaptığı kişiler aracılığıyla sütunlarına taşımaktadır. Haberlerde ise daha çok olan biteni tasvir eden bir dil kullanılmaktadır. Ancak bu dil kesinlikle siyasilerle aynı paralellikte seyretmektedir. Buna en güzel örnek bölgesel savaş senaryolarının konuşulduğu günlerde

yapılan haberler ve analizlerdir. Bu dönemde İranlı yetkililer, en azından söylemsel düzeyde Aksa Tufanı Operasyonu'nu gerçekleştirenler ile İran İslam Cumhuriyeti arasına bir mesafe koymak istemiş ve basında çıkan haberler de hep bu yönde olmuştur. Bu haberlerin temel savı genel olarak İran'ın desteğinin baki olduğu ancak direniş gruplarının İran'dan doğrudan emir alması gibi bir durumun olmadığı yönünde olmuştur. Bu tutum 2006 Lübnan Savaşı'ndakine benzer bir tutumdur ve bu yolla İran İslam Cumhuriyeti, bir aktör olarak işin hukuki sonuçlarından da kaçınmak istemektedir. Zira söz konusu saldırıları doğrudan açık bir şekilde ve kamuoyu önünde "İran'ın eseri" olarak kabul etmek, İran'ın uluslararası alanda çeşitli yaptırımlarla karşılaşmasına sebep olacaktır. Bunun yanında özellikle İsrail kamuoyu nezdinde verilecek cevabın doğrudan İran'a verilmesi beklentisini yaratacaktır ki bu durumun büyük bir savaşın tetikleyicisi olacağı ortadadır. Keza Amerika Birleşik Devletleri'nden de İran'la paralel açıklamalar gelmiş ve "Aksa Tufanı Operasyonu'nun arkasında İran olduğuna dair kanıtımız yok" denilerek konu İsrail-Hamas arasında tutulmuştur. Bu yolla bölgesel bir savaşın önüne geçilmeye çalışılmıştır.

İran basınında ise bu dönemde İranlı devlet adamlarının "İlgimiz yok" açıklamalarının haberleştirilmeleri ve bazı köşe yazarlarının konunun altını doldurma çabaları dışında Filistin ve Lübnan içerisinden isimlerle de röportajlar yapılmak suretiyle konunun Filistin'in dinamiklerine ait bir mesele olduğu vurgusu öne çıkarılmıştır. Örneğin 31 Ekim 2023 tarihinde Cam-ı Cem gazetesinde Filistin Halk Cephesi Uluslararası İlişkiler Sorumlusu Dr. Mahir Et-Tahir bir röportaj vermiş ve "İsrail'in yok oluşu bir gerçektir, olasılık değil." demiştir. Bu röportaj da yine Aksa Tufanı Operasyonu'nun planlama, sevk ve idaresinin İran'dan bağımsızlığını vurgulayan satır aralarına sahiptir. Et-Tahir "Filistin halkı ve direnişi olarak

topraklarımızda konuşlanmış vahşi bir düşman olan ve kutsallarımıza hakaret ederek Kudüs'ü yıkmayı amaçlayan Siyonistler karşısında pasif kalamayacağımıza karar verdik. Filistinliler Siyonist rejimin yok edilmesinden başka bir çözüm olmadığına kesin olarak karar verdiler. Siyonistlerin amacı Filistinlileri sürgün etmek ve onları topraklarından tamamen çıkarmaktır. Dolayısıyla Siyonist düşmanla savaşmaktan ve direnmekten başka bir seçeneğimiz yok." Demiştir. Keza bu röportajdan bir gün sonra Arman-ı Millî gazetesinde "İran'ı Aksa Tufanı Operasyonu'yla ilişkilendirme Çabaları" manşetiyle bir haber yayınlamıştır. Haber metninde "Amerikalılar, İran'ın Aksa Tufanı Operasyonu'na karşıtlığına dair herhangi bir iz görmediklerini birçok defa dile getirdiler. Ancak Amerika'da İsrail yanlısı bazı çevreler, İran'ı Aksa Tufanı Operasyonu'yla ilişkilendirme çabasındalar. Zira bu çevreler, Tahrân'ı

Hamas'ın ana destekçilerinden biri olarak etiketleyerek İran'ın bedel ödemesini sağlamaya çalışıyorlar. Amerikalılar, İran'ın doğrudan Aksa Tufanı Operasyonu'yla ilişkilendirilmesi durumunda savaşın yayılacağına farkındalar. Ne ABD ne İran savaşın yayılmasını istemiyor. Medyanın ABD ile İran arasında gerilimi yükseltme çabalarına rağmen iki ülke yetkilileri şu ana kadar birbirlerinin iddialarına diplomatik düzeyde yanıt vermekle yetindiler. Son olarak Dışişleri Bakanımız Abdullahiyan 'İlk olarak Aksa Tufanı Operasyonu, Filistinlilerin aldığı bir karardır. İkincisi Hamas, İslami Cihat ve Hizbullah kendi ülkelerinin çıkarları doğrultusunda hareket eden gruplardır. Ne bizden talimat alırlar ne de biz onlara talimat veririz.' diyerek İran'ın Aksa Tufanı Operasyonu'na dahil olduğu yönündeki iddiaları kesin bir dille yalanladı." ifadeleri yer almıştır.

Görsel 1: 31 Ekim 2023 tarihinde Cam-ı Cem gazetesinde Filistin Halk Cephesi Uluslararası İlişkiler Sorumlusu Dr. Mahir Et-Tahir'in röportajı

Söz konusu röportajdan bir gün öncesinde ise Filistin Meclis Başkan Yardımcısı Dr. Hasan Hurişeh ile bir röportaj yapılmış ve Hurişeh "Hamas, İsrail ve Amerika ile pençe pençeye mücadele etmekte." demiştir. Aynı röportajın bir bölümünde ise konunun İsrail'in yaptıklarına

bir yanıt olduğunu söylemiştir ve yine konuyu Filistin'in dinamiklerine bağlamıştır. Hurişeh "Aslında Aksa Tufanı Operasyonu, İsrail'in Filistinlilere yönelik geniş çaplı, sürekli ve uzun süreli saldırılarına ve Gazze sakinlerini yavaş yavaş öldürme çabasına bir yanittir." demiştir.

baskı altındaki ve mazlum milleti, özgürlük iradesine sahipse destekler ve güçlendirir. Ancak hiçbir milletin yerine savaşa girmez. Ve tam olarak bu strateji, bugüne kadar Amerika'nın İran'a karşı Batı Asya bölgesindeki çeşitli senaryolarını etkisiz hale getirmiştir.” İfadeleri yer alması, bazı analizlerde “bu haberle esas mesajın verildiği, manşetten verilen haberle ise dikkat dağıtıldığı” yorumlarına sebep olmuştur.

Görsel 3: Keyhan gazetesinde yayınlanan “İran hiçbir milletin yerine savaşa girmez.” ifadelerinin yer aldığı küçük sütun.

Bölgesel bir savaşın patlak verip vermeyeceğinin tartışıldığı o günlerde yapılan sınırlı operasyonlar ve bombalamalar haricinde İsrail’in kapsamlı bir kara operasyonu gerçekleştirip gerçekleştirmeyeceğine yönelik ihtimaller de basında yer almaya başlamıştır. Tam da bu dönemde üst düzey askeri bürokrasiden gazeteler aracılığıyla ardı sıra açıklamalar gelmiştir. Bunun yanı sıra köşe yazıları ve analizlerde “İsrail’in Batı’nın işgal hareketlerinden dersler çıkarması gerektiği”ne yönelik mesajlar verilmeye başlanmıştır. 30 Ekim günü Cam-ı Cem gazetesinde doğrudan İran Savunma Bakanı Emir Muhammed Rıza Aştiyani “Batı, Afganistan ve Suriye Tecrübesinden Ders Çıkarmalıdır” başlıklı bir köşe yazısı yazmıştır. Aştiyani yazısında “Amerikalı bazı yetkililerin açıklamaları, İran halkının sürekli artan ilerlemesi ve gücüne karşı kendi zafiyet ve acizliklerini gizlemek için yapılan bir araçsallaştırmayı ve temelsiz suçlamaları örneklemektedir. Bu durum, Batı’nın siyasi sistemlerindeki temel zaafı ve kendi iç krizlerini ve sorunlarını diğer ülkelerin üzerine yıkmak amacını taşımaktadır. İran İslam

Cumhuriyeti'ne yönelik çeşitli konularda yapılan bu temelsiz suçlamalar, Batı'nın, özellikle Amerika'nın, kendi ardı ardına yaşanan başarısızlıklarını örtbas etmek, bölgede askeri müdahale ve varlık için zemin hazırlamak, ayrıca politikacılarının sözlerine sadık kalmama ve verilen sözleri tutmama durumlarını başka bir alanda haklı çıkarmak amacını taşımaktadır. Bu bağlamda, Batı'nın, özellikle Amerika'nın komplolarına ve temelsiz suçlamalarına karşı uyanık olmak, rezillik, kötü şöhret ve başarısızlıklardan kaçmak için yapılan bu suçlamalara karşı duruş sergilemek önemlidir.” demektedir. Bu ifadelerde de tıpkı önceki örneklerle paralel olarak İran İslam Cumhuriyeti ile Aksa Tufanı Saldırısı arasında kurulmak istenen bağlara “iftira” denmekte ve doğrudan mesajlar verilmektedir. Yazının devamı ise o günlerde olacağı konuşulan kara operasyonları hakkında doğrudan uyarı içermektedir. Aştiyani yazısında “Öncelik Gazze'deki masum halkın acılarını hafifletmek ve bu suça son vermek için çabaların yoğunlaştırılması olmalıdır. Farklı silahların ve yasaklanmış silahların bu savaşta kullanılması ve sivillere saldırılması, gelecekte "Aksa Tufanı Operasyonu"ndan daha şiddetli bir fırtınanın habercisi olan stratejik ve telafi edilemez hatalardandır. Önerimiz Batı'nın özellikle Irak, Afganistan, Suriye ve Batı Asya'daki başarısızlık deneyimlerinden ders almasıdır. Zira yıllardır bu bölgeye büyük maliyetler yüklemiş olan eylemleri, müdahaleleri ve reçeteleri nedeniyle artık bu sahte Siyonist rejimden, işgal, kan dökme, saldırı ve tecavüz kökenli bu rejimden desteklerini çekmeleri gerekmektedir. Diğer taraftan, dünya genelindeki özgür ve bağımsız ülkeler, bu suçları kınamalı, her türlü ilişkiyi ve bağlantıyı kesmeli, bu kanlı rejimin liderlerinin yargılanması için bir savaş suçları mahkemesi kurulmasını talep etmelidir.”

Aştiyani'nin köşe yazısı tek bir örnek değildir. Aynı günlerde benzer bir üsluba ve mesaja sahip

یادداشت

امیر محمدرضا آشتیانی، وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

غرب از تجربه افغانستان و سوریه درس بگیرد

وقوع تحولات جدید در صحنه نظام بین الملل از جمله حوادث تلخ اخیر در سرزمین های اشغالی فلسطین را باید به مثابه خط بطلانی بر تمامی ادعاهای صلح طلبانه کشورهای غربی دانست؛ چراکه در این حوادث ثابت شد، نظام لیبرال دموکراسی غربی نه تنها با شعارهای دروغین و مزورانه آزادی و حقوق بشری مافی دهه های گذشته به دنبال سیاست های سلطه طلبی و استعمار نوین ملت های دیگر بوده است بلکه اکنون این ملت های مظلوم و ستمدیده در برخی نقاط جهان هستند که باید هزینه سیاست های سیاه امنیتی و توسعه طلبانه غربی و متحدان منطقه ای آنها را بپردازند.

این روزها شاهد اوج وحشیگری رژیم منحوس و جعلی صهیونیستی علیه مردم بی گناه فلسطین هستیم که صرفا در چارچوب دفاع از حقوق مشروع خود از جمله اصل حق تعیین سرنوشت و منطبق با اصول حقوق بین الملل مقابل اشغالگرانی که حق حیات و کرامت انسانی آنان را سال ها گذشته نادیده گرفته اند، دفاع برخاسته. لکن حامیان این رژیم سفاک، با صراحت از این جنایت ها حمایت نموده و بایه کارگیری استانداردهای دوگانه، نه تنها جای ظالم و مظلوم را جابه جانشان نموده، بلکه آشکارا اصول مسلم حقوق بین الملل و سازمان های بین المللی که مدعی آن هستند را بی اعتبار ساخته اند. اکنون با حمله به بیمارستان ها و مراکز درمانی، قطع آب، برق و تحریم دارو و همچنین به شهادت رساندن بی گناهان در میان دیدگان سپهت و سکوت تلخ جهانیان، جنایتی تاریخی و اسفناک را رقم زده و سند بی ارزش شمردن التزام به قوانین بین المللی در سایه حمایت حامیان غربی را بیش از پیش نمایان ساخته، وقیحانه با اقرار از مسئولیت های انسانی و اخلاقی، دیگران را مقصود متهم این واقعه معرفی می نمایند.

نمایی دیگر از این بهره برداری ابزاری و اتهام زنی های بی اساس که در اظهارات برخی از مقامات آمریکایی دیده می شود، ناظر بر دو واقعیت ضعف و ناتوانی در جلوگیری از پیشرفت روز افزون و اقتدار ملت ایران، همچنین تلاش برای پنهان نمودن ضعف های اساسی نظام سیاسی غرب و فرافکنی بحران ها و چالش های خود به سایر کشورها است. اتهامات بی پایه و اساسی که در موضوعات مختلف متوجه ایران اسلامی می نمایند تا با داستان سرایی متوهمانه ضمن سرپوش گذاشتن بر شکست های بی دریغی، زمینه ساز دخالت و حضور نظامی در منطقه و پوششی برای توجیه خلف وعده و عدم وفای به عهد سیاستمداران خود در عرصه ای دیگر باشند.

در این مقطع، ضمن تاکید بر حفظ هوشیاری در مقابل هرگونه توطئه سازی غرب به ویژه آمریکا و اهداف آنها در اتهام زنی های بی اساس برای فرار از رسوایی، بدنامی و ناکامی ها، لازم است اولویت، تمرکز تلاش ها برای پایان بخشی به این جنایت و رسیدگی سریع به آلام مردم بی گناه غزه باشد. لازم به تذکر است که ارسال و به کارگیری سلاح های مختلف از جمله تسلیحات ممنوعه در این جنگ و حمله به غیرنظامیان، جزو اشتباهات راهبردی و جبران ناپذیری است که در آینده طوفانی سهمگین تر از «طوفان الاقصی» را در پی خواهد داشت. توصیه ما این است که غرب از تجربیات شکست در منطقه به ویژه در عراق، افغانستان، سوریه و غرب آسیا درس عبرت بگیرد؛ چراکه اقدامات، دخالت ها و تجویرات آنان سال هاست هزینه های زیادی را متوجه منطقه کرده از این رو لازم است دست از حمایت های کورکورانه از این رژیم تصنعی صهیونیستی که ریشه در اشغال، خوتریزی، تجاوز و تعدی دارد، بردارد. از سوی دیگر می بایست کشورهای آزاده و مستقل جهان ضمن محکوم کردن جنایات و قطع هرگونه مراد و ارتباطات، خواستار برپایی دادگاه جنایت جنگی و رسیدگی به جنایات سران خونخوار این رژیم باشند.

onlarca haber ve köşe yazısı yayınlanmıştır. Keza birçok askeri yetkili de gazetelere demeçler vermiştir. Üst düzey komutanların ağzından aktarılan bu söylemlerden bir diğeri de DMO'nun en üst düzey ismi olan Tümgeneral Hüseyin Selami'nin açıklamalarıdır. Bir etkinlikte konuyla ilgili yaptığı bir konuşma bütün basında geniş yer tutmuştur. Selami özetle İsraililerin Hamas'la savaşma kabiliyetinin olmadığını belirtmiş ve "*Kara, Hamas'ın güçlü noktasıdır ve (İsraililer) karada savaşarlarsa yutulurlar ve Gazze onlara mezar olur.*" demiştir. Sonraki günlerde gazetelerde çıkan köşe yazıları ve analizler de bu söylemle aynı paralellikte olmuş ve neden mezar olacağına yönelik açıklamalar köşe yazarları tarafından birbirini ardına sıralanmıştır. Seçilen bu örnekler bakıldığında İran'daki basın siyasetteki rolünün ne olduğu ve bu rolü nasıl ifa ettiğine dair net fikirler sağlamaktadır.

Görsel 4: Savunma Bakanı Emir Muhammed Rıza Aştıyani'nin 30.10.2023 tarihinde Cam-ı Cem gazetesine yazdığı köşe yazısı. Bu, Aştıyani'nin yazdığı tek köşe yazısı değildir.

Olay	Olay Sonrası Basındaki Genel Söylem
Aksa Tufanı Operasyonu	<ul style="list-style-type: none">“İsrail yenildi ve aşağılandı.”“İsrail’in yenilmezliği efsanesi sona erdi.”“Siyonist rejim ağır bir darbe aldı.”“Siyonist rejim sona yaklaştı.”“Siyonistler ettiklerini biçiyor.”
Gazze’nin Ağır Şekilde Bombalanması	<ul style="list-style-type: none">“İsrail’in yenilmişliğinin bir dışa vurumu.”“Siyonist rejim çaresiz. Bu yüzden zalimliğini artırmakta.”
Bölgesel Savaş Söylemlerinin Başlaması	<ul style="list-style-type: none">“İnan’ın bu olaylarla ilgisi yok.”“İnan’a iftira atılmakta.”“Amerikalı makamlar bile İnan’ın bu olayla ilgisinin olmadığını belirtti. Ancak İsrail yanlıları İnan’ı ilişkilendirme çabalarına devam ediyorlar.”“Direniş Cephesi kendi kararlarını kendisi alır.”“İsrail’in İnan’la savaşabilecek kapasitesi yok.”
İsraili Bakan’ın Nükleer Silah Tehdidi	<ul style="list-style-type: none">“İsrail’in ilk tehdidi değil. İsrail derhal nükleer silahlardan arındırılmalı.”“İsrail rasyonel bir aktör değil, BM derhal konuya müdahil olmalı.”
Ölü Sayısının Artışı	<ul style="list-style-type: none">“Siyonist Rejim soykırım yapıyor.”“Çağımızın Holokost’u yaşanıyor.”“Filistin’de kadınlar ve çocuklar ölüyor.”“İsrail’le normalleşmeye çalışanlar, eğer samimilerse İsrail’in gerçek yüzünü görmeliler ve buna göre siyaset geliştirmeliler.”
Kara Operasyonlarının Başlaması	<ul style="list-style-type: none">“İsrail stratejik bir hata yapıyor.”“Batı ve İsrail Afganistan’dan ve Irak’tan dersler çıkarmalı.”“Direnişçiler Merkava tankı avında.”

Tablo 1: Aksa Tufanı Operasyonu’nun gerçekleşmesinden itibaren gelişen süreç boyunca İnan basınında hakim olan söylemler

İRAN BASINININ TÜRKİYE’NİN FİLİSTİN SİYASETİNE KARŞI TUTUMU

Aksa Tufanı Operasyonu Türkiye’nin İsrail’le normalleşmenin konuşulduğu ve İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu’nun Türkiye’ye ziyaretinin hemen öncesinde vuku bulmuştur. Söz konusu olayların başladığı ilk andan itibaren Türkiye, dengeli ve arabulucu bir siyaset izlemeye gayret göstermiştir. Ne var ki İsrail’in Gazze’deki sert reaksiyonu yüzünden açıkça tavır alarak Filistin’in yanında ağırlığını göstermiştir.

Operasyon’un ilk günlerinde İran basınında doğrudan Türkiye’yi hedef alan bir söylem var olmamıştır. Ancak İsrail’le normalleşme çabasındaki bütün ülkelerin aslında ne kadar beyhude bir işe kalkıştıklarını anlatan yazılar ve haberler kaleme alınmıştır. Bu yazıların asıl hedefi esasında Arap ülkeleri olmuştur. Satır aralarında Türkiye de eleştirilerden nasibini almıştır.

Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın özellikle Adalet ve Kalkınma Partisi Meclis Grup Toplantısı’nda yaptığı “*Ey İsrail, sen bir örgüt olabilirsin çünkü Batı’nın sana borcu çok. Ama Türkiye’nin sana borcu yok. Batı Hamas’ı bir terör örgütü olarak görüyor. Hamas bir terör örgütü değil, topraklarını korumaya çalışan bir kurtuluş ve mücahitler grubudur.*” açıklaması Türkiye’nin konuyla ilgili tavrının değiştiğinin ve politika çizgilerinin keskinleştiğinin işareti olmuştur. Filistin’in yanında tavır alan bu net cümlelerin ardından İran basınından Türkiye’ye yönelik haberlerin ve analizlerin sayısında hızla artış yaşanmıştır. Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın “*Batı’nın sana borcu çok. Ama Türkiye’nin sana borcu yok.*” Cümlesi birçok analizde ve haberde kullanılmış ve İsrail’le Türkiye’nin ilişkilerini anlatan yazılar kaleme alınarak “bunun gerçek olmadığı”, “Erdoğan’ın her zaman olduğu gibi iki

yüzlü bir siyaset yürüttüğü” İran kamuoyuna anlatılmaya başlanmıştır.

Türkiye’de yaşanan İsrail karşıtı gösteriler de İran’da sıklıkla haberleştirilmiş ve Cumhurbaşkanı’nın bu gösterilere karşı kayıtsız kalmamak ve tabanını üzmemek adına “ikili” bir oyun yürüttüğü yazılmaya başlanmıştır. İran’da hemen her siyasi cenaha ait yayın organlarında çıkan bu tarz analiz ve haberler temelde İran’ın yumuşak gücünün merkezini teşkil eden “İran’ın mazlumların tek hamisi” olduğu savının zeval görmemesi maksadı taşımaktadır. Çünkü Devrim’in ilk gününden bugüne İran, dış politikasının en önemli yumuşak güç söylemi olan “Müslüman olsun veya olmasın İran bütün mazlumların yanındadır” propagandası ile dünyanın çeşitli yerlerinden kişileri tarafına çekmeye çalışmakta ve vekil güçlerini bu söylem merkezinde sevk ve idare etmektedir. Bu söylem İran’ın stratejisinde en kilit noktalardan birisidir ve bu pozisyonuna karşı en ufak bir rakip istememektedir. Basının kullandığı dil ve analizlerdeki ifadeler de İran’ın bu stratejisinin yansımalarından başka bir şey değildir. Bu sebeptendir ki Türkiye’nin Filistin konusundaki tavrı netleştikçe ve ağırlığını ortaya koyup arabuluculuk faaliyetleri yürüttükçe İran basınındaki ton da sertleşmekte ve iftira noktasına ulaşmaktadır. İşin ilginç yanı bu iftiralar kısa sürede Türkiye’de İslami hassasiyeti olan gruplar arasında da hızla yayılmakta ve İran basınıyla eş zamanlı olarak çeşitli platformlarda viral videolar olarak Türkiye’de de servis edilmektedir.

28 Ekim’deki mitingin ardından İran basını Türkiye’yi hedef tahtasına koymaya başlamıştır. Bu tarihe kadar genellikle sadece Türkiye’deki olaylar haberleştirmekle yetinilmiş ancak 28 Ekim tarihinden sonra yapılan haberlerde ve analizlerde Türkiye’ye karşı günden güne artan bir dozda karşıt söylemler basında yer bulmaya başlamıştır. Örneğin mitingden bir gün sonra Tasnim Haber Ajansı’nda “Erdoğan’ın Gazze Savaşı Hakkındaki Açıklamaları: Türkiye

Cumhurbaşkanı İsrail Rejimini Askeri Olarak Tehdit mi Etti?" başlıklı bir haber-analiz yayınlanmıştır. Haberin içinde "Evet, Erdoğan İsrail'e karşı sert tutumlar sergiledi. Ancak daha önce 2009'da ve Davos Zirvesi'nde de İsrail'e karşı sert tutumlar sergilemişti ve daha sonra İsrail rejimi lideri Şimon Perez ile yaptığı görüşmelerde açıklamalarını düzeltti ve aslında kastettiğinin Perez olmadığını, program moderatörü olduğunu belirtti. Türkiye ve İsrail rejimi arasındaki ilişkiler stratejiktir ve her iki taraf da askeri düzeyde birçok tatbikat gerçekleştirmiştir. Türkiye hiçbir zaman İsrail rejimini askeri saldırıyla tehdit etmez. Erdoğan, bu sert konuşmasında İsrail rejimini, faaliyetlerinden vazgeçmeye davet etmektedir. Türkiye'nin TRT ve Anadolu Ajansı gibi Türk medya kuruluşlarının Farsça bölümlerinde bu tehdide dair hiçbir ima yok ve Türkçe bölümlerde de medya kuruluşları tam olarak ifadedeki gibi Türkiye'nin terörle mücadeleye devam edeceğini belirtmişlerdir. Son olarak Erdoğan her zaman orta yolculuk yapar ve bu tür askeri tehditleri taşımaz, çünkü askeri tehdit geri dönülemez bir noktaya yol açabilir ki Türkiye son zamanlarda İsrail rejimiyle ilişkilerini normalleştirdi." ifadeleri kullanılmıştır.

Tasnim'de yayınlanan bu yazının ertesi gününde (30.10.2023) Diploması-yi İrani adlı internet sitesinde "Davos'tan Gazze'ye Erdoğan: Türkiye – Filistin ve Fırsatları Değerlendirme" başlığıyla Sadık Meliki imzalı bir başka analiz yayınlanmıştır. Tasnim'le paralel olarak yine "eylem ve söylemin çeliştiği" savı yazının merkezini oluşturmaktadır. Nitekim bu sav, sonraki günlerde de çıkan bütün haberlerin ve analizlerin merkezinde yer almaktadır. Ne var ki yukarıda da belirtildiği gibi bu ton günden güne sertleşmiş ve artık söylenmek istenen şeyler bu analizdeki gibi dolaylı olarak değil, doğrudan söylenmeye başlanmıştır.

Meliki yazısında "Erdoğan, Türkiye ve Orta Doğu toplumu hakkında derin bir bilgiye sahiptir. İyi bir hatip olan Erdoğan gerektiğinde kitleleri

etkilemek için cesur sözler sarf edebilmektedir. Fakat bu Erdoğan'ın rasyonaliteyi bir kenara bırakarak Türkiye'nin çıkarlarının tersine hareket edeceği anlamına gelmemektedir." demektedir. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın İran'a olan bakış açısına da değinen Meliki meseleyi Türkiye-İran rekabeti perspektifinden okumuş ve "Erdoğan ve ekibi en iyimser ihtimalle İran'a bir rakip gözüyle bakmaktadır. Türkiye ve İran'ın Almanya ile Fransa gibi olması için daha çok mesafe var. Filistin meselesi bu konuda iki ülke arasında ortak/müşterek bir nokta olmaktan çok uzak." ifadelerini kullanmıştır. Yazısının sonuna doğru ise "Türkiye'den İsrail'e yönelik ne bugün ne yarın ciddi bir tehlike söz konusu olmayacaktır. Dolayısıyla gerek Filistin meselesi gerekse diğer bölgesel konularda politika oluştururken bu hususları göz önünde bulundurmamız gerekmektedir." çıkarımında bulunmuştur.

Bu yazının da bir gün sonrasında, 31.10.2023 tarihinde Cam-ı Cem gazetesinde "Sözden Eyleme Erdoğan" başlığıyla Hüseyin Yari imzalı analiz yayınlanmıştır. Yazı Tasnim ve Diploması-yi İrani ile aşağı yukarı aynı muhtevaya sahip olsa da diğer iki analize nispetle, yazar söylemek istediklerini son kısımda dolaylı olarak söylemiştir. Yari yazısında "Ancak Erdoğan'ı eleştiren bazıları onun söz ve eylemlerinin uyuşmadığını ve daha çok bazı sözlü duruşlar alarak pratikteki eksikliklerini telafi etmeye çalıştığını savunuyor." demiştir. Yazısının en sonunda ise "Her ne kadar Erdoğan kamuoyu baskısı altında Siyonistlere yakın önceki tutumlarından geri adım atmış ve şu an için kendisini onlara karşı olarak gösterse de geçmişe bakıldığında Erdoğan'ın davranış ve söylemlerindeki çelişkiler ortaya çıkmaktadır." diyerek uzun yazısındaki ana fikrini sunmuştur.

Bu yazıdan sonraki gün (01.11.2023) ise hem İLNA hem Tasnim haber ajanslarında Türkiye'ye yönelik yeni bir kampanyanın habercisi olan yazılar ve haberler yayınlanmıştır. 01.11.2023 tarihinde İLNA, Türkiye'den Sabah gazetesinin

yazdığını iddia ettiği bir haberi alıntıylaarak Eski Milletvekili ve Meclis Enerji Komisyonu eski üyesi Hidayetullah Hademi'nin yorumları ile bir haber yayınlamıştır. ILNA'nın iddiasına göre Sabah gazetesi "Türkiye'nin ihraç edecek petrolünün olmadığını ve Türkiye'den İsrail'e ihraç edilen petrolün İran petrolü olduğunu" yazmıştır. Sabah gazetesinde böyle bir haber hiçbir zaman yayınlanmamıştır. Nitekim bu iddia sadece ILNA'da değil, takip eden günlerde bütün İran basınında ve Telegram gruplarında geniş yer bulmuştur. Sabah gazetesine dayandırılan bu iddiayı Hidayetullah Hademi şu sözlerle yorumlamıştır: "Türkiye, ulusal çıkarlarını öyle bir şekilde gözetmektedir ki bunları gerçekleştirmekten hiçbir şekilde vazgeçmemektedir ve aslında siyasi olarak dostluk ve düşmanlık ilişkisini dikkate almamaktadır. Ancak İran'da bu konu tamamen farklıdır: Dini ve siyasi açıdan İran, düşmana petrol sağlamadığı gibi İsrail'e aktarmak istediği fazla petrole de sahip değildir. İran, petrolünü Siyonist rejim dışında her yere ihraç ediyor. Ancak biz o ülkenin petrolü nasıl kullandığından sorumlu değiliz. İran'ın düşmanına petrol satması gerekmiyor. İran birkaç varil petrol için itibarına asla zarar vermeyecektir. Türkiye'nin İsrail'le ekonomik, askeri, kültürel ve turizm olarak doğrudan ilişkisi var. Aynı zamanda Gazze meselesinin sıcak olması nedeniyle bu toprakları desteklediğini ima etmek istiyor ve ulusal çıkarlarına uygun şekilde herkesi yanında tutuyor. Ama gerçek şu ki Gazze konusunda kararlı ve dürüst bir şekilde yardım eden tek ülke İran'dır. Geri kalan İslam ülkeleri ise baskı altındadır ve bu baskıdan kurtulmak için İran'ı itibarsızlaştırmak ve İran'ın Gazze halkını kayıran konumunu lekelemek istiyorlar. Buna karşılık İran'ın Filistinlileri her konuda mümkün olduğu kadar desteklemesi İran'ın üstünlüğünü gösteriyor. İran'ın net tavrı göz önüne alındığında Türkiye gibi bir ülkenin söz söylemiş olmak için bu konuları gündeme getirdiği görülüyor. İran'ın elinde Türkiye'ye sattığı petrolü Ankara'nın İsrail'e gönderildiğine dair

kesin bilgiler varsa bu ülkeye artık petrol satmayacağımızdan eminim. İran'dan aldığı petrolün aynısını Siyonist rejime vermiş olması söz konusu değil. Çünkü İsrail'in rafinerilerinin İran petrolünün türüne göre tasarlanmış olması pek mümkün değil."

ILNA'yla aynı gün Tasnim Haber Ajansında da bir analiz yayınlanmıştır. "Türkiye'nin Siyonist Rejimle Gerginliği Gerçek mi Yoksa Siyasi Oyun mu?" başlığını taşıyan analizde "Dolayısıyla Erdoğan'ın son günlerdeki sert tutumunun iki ülkenin siyasi bir ayrışma noktasına vardığı anlamına gelmesi için Türkiye'nin Siyonist rejimle siyasi ve ekonomik ilişkilerini kesmesi gerekiyor. Aksi takdirde Türk Cumhurbaşkanı'nın tehditleri sadece Türkiye ve dünya Müslümanlarının gazını alma amacının ötesine geçemez. Erdoğan'ın ikili tutumu meşhurdur. Erdoğan tıpkı Ukrayna meselesinde olduğu gibi arabuluculuğa soyunarak hem Müslümanların hem İhvacıların desteğini almak istiyor da olabilir." ifadelerine yer verilmiştir.

Bu ve benzeri tondaki haberlerin ve analizlerin sayısını çoğaltmak mümkündür. Ancak bu konudaki en sert yazı 10.11.2023 tarihinde Selam-ı No adlı internet sitesinde yayınlanmıştır. "Türkiye'nin İki Yüzlü Sultanının Stratejisi: Türkiye, Filistin'in Manevi Hamisi ve İsrail'in Fiili Ortağı" başlıklı yazıda "Türkiye hükümetinin Filistin meselesi ve Gazze halkına desteği sembolik ve etkisizdir. Türkiye'nin atabileceği adımlar, Siyonist rejimin büyükelçisini sınır dışı etmek ve resmi ilişkileri sınırlı bir süre için kesmek olabilir. Örneğin bazı Türk medya organları 7 Ekim'de İsrail ve Hamas arasındaki savaş başladığında bazı Hamas liderlerinin bu ülkede olduğunu söylüyor. Ancak savaş başladığında Ankara hükümeti onlardan Türkiye'yi terk etmelerini istedi. Oysa Türkiye'nin desteği ciddi olsaydı bir Hamas figürünü kendi toplantısına davet edebilirdi. Diğer yandan Türkiye'nin İsrail'in beşinci büyük ihracat ortağı olduğunu unutmamak gerekir. 2022 yılında

Türkiye'den İsrail'e yapılan ihracat yaklaşık 5,7 milyar dolar değerindeydi ve bu da önceki yıla göre %20'den fazla önemli bir artışı göstermektedir. Bu, Türkiye'yi Siyonist rejimin en büyük bölgesel ortağı haline getiriyor. Politik ve güvenlik açısından da Türkiye ve Siyonistlerin Kafkasya'daki pozisyonları birçok ortak noktaya sahiptir ve iki tarafın güvenlik kuruluşları -MİT ve Mossad- birbirleriyle yakın iş birliği içindedirler. Irak Kürdistanı veya Bakü gibi bölgelerde omuz omuza çalışmaktadırlar. Bunun sonucunda Türkiye'nin Filistin'e manevi destek veren ve İsrail'in pratik ortağı olduğu görülmekte ve Filistin'e destek bu ülke için daha çok dışarıda bir ahlaki duruş ve kahraman yaratma, içeride ise birlik sağlayıcı bir pozisyon olarak görülmekte. Erdoğan bu tutumlarla İslam dünyasının liderlik yarışında bir avantaj kazanmakta ve son yıllarda ciddi şekilde kutuplaşmış Türk toplumunda daha yakın bir birlik sağlama konusunda da bir avantaj elde etmekte. Ancak soru şu ki bu destek ve eş zamanlı ortaklık ne kadar süreyle uygulanabilir ve Erdoğan'ın iki yüzlülüğü ne kadar süre işe yarar?" ifadeleri yer almaktadır.

SONUÇ

Özetlemek gerekirse Aksa Tufanı Operasyonu 7 Ekim'de gerçekleşmiştir. Bu tarihten sonraki yirmi günde İran basınında hedefinde İsrail'e normalleşmek isteyen Arap ülkeleri olmuştur. Ancak özellikle 25 Ekim sonrasında Türkiye'deki karar vericilerin Filistin konusunda açıkça dayanışma mesajları göstermesi, İran basınında okların Türkiye'ye yönelmesine sebep olmuştur. Bunun da sebebi yukarıda belirtildiği üzere İran'ın mazlumların yanındaki tek ülke rolüne düşecek bir gölgeye tahammül göstermiyor olmasıdır. Zira bu argüman İran için kendi anayasasına kadar girmiş stratejik bir söylemdir. Çıkan haberler ve analizler ilk önce Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın eylemleri ile söylemleri arasında çelişki olduğu savı üzerine inşa edilmiş, ardından "Türkiye, İsrail'e İran petrolünü satıyor" iftirasıyla zirveye çıkmıştır.

Bu konu hakkında 7 Kasım'da Tebriz, Meşhed'deki Türkiye'nin diplomatik temsilcilikleri önünde protesto çağrıları yapılmıştır. Ne var ki katılım az olunca 9 Kasım'da bir kez daha Tahran, Tebriz ve Meşhed'Deki temsilcilikler önünde toplanma çağrısı yapılmıştır. Tahran'daki gösteri oldukça sönük geçmiş, ufak çocuklar dahil toplamda 60 kişi civarında bir katılım gerçekleştirmiştir. İşin ilginç tarafı tam da bu çağrıların yapıldığı gün olan 8 Kasım'da Türkiye'deki sosyal ağlarda birtakım hocaların söylemleri dolaşıma girmiş, haberleştirilmiş ve bu kişiler tarafından "İsrail'e giden vanaları kapatın" çağrıları yapılmaya başlanmıştır. Sahada görüşülen bazı kesimlerden de "Türkiye'nin İsrail'e gaz satmaması gerektiği" söylemlerinin çoklukla dillendirildiği görülmüştür. Oysa Türkiye'nin İsrail'e doğrudan bir gaz satışı bulunmamaktadır. Tam tersine, bu anlaşmaların yapılmasının arifesinde söz konusu olaylar patlak verdiği için Türkiye ile İsrail arasındaki enerji iş birlikleri askıya alınmıştır. Bütün bu gelişmeler İran'ın, Türkiye'nin Filistin konusunda oynadığı rolden ne derece rahatsızlık duyduğunun kanıtı niteliğindedir.

Görsel 5: Türkiye'nin İsrail'e İran petrolü sattığına yönelik iddiayı protesto etmek için halkı protestoya çağıran afiş.

#	İlk Sayfa	Gazete	Manşet
1		Şark	İsrail'in Kara Cumartesi'si
2		Cam-ı Cem	İsrail'i Yıkacak Tufan
3		Hem-Mihen	Ani Savaş
4		İtimad	Aksa Tufanı
5		İran	Ölümcül Yara

<p>6</p>		<p>Aftab</p>	<p>Siyonist Rejimin Yenilgisi</p>
<p>7</p>		<p>Arman-ı Milli</p>	<p>Aksa Tufanı Siyonistleri Komaya Soktu</p>
<p>8</p>		<p>Ferhihtegan</p>	<p>Kassam Tufanı</p>
<p>9</p>		<p>Cevan</p>	<p>Cehennem Uçurumundaki Kaybeden At</p>
<p>10</p>		<p>Cumhuriyi İslami</p>	<p>Hamas'tan İsrail'e Gafilane Saldırı</p>

11		Keyhan	Aksa Tufanı İsrail'i Dağıttı
12		Horasan	Kaybeden Atın Benzeri Görülmemiş Aşağılanması
13		Kudüs	Gafil Avlayan Fırtına
14		Risalet	<p>“Normalleşme” Ateşi (Buradaki ifade tam çevrilememekle birlikte Arap dünyasının normalleşme çabasına yönelik kinaye bulunmaktadır ve bu yangının “normal” oluşuyla “normalleşme süreci” bir kelimeyle birleştirilmiştir. Farsçada “Normalleşme” anlamına gelen “Âdîsâzî” sözcüğü kelime oyunuyla “Âdîsûzî yapılmıştır.)</p>
15		Vatan-ı Emruz	Ani Zafer

Tablo 2: Aksa Tufanı Operasyonu'nun ertesi gününde İran gazetelerinin manşetleri

İRAM HAKKINDA

İran sahip olduğu tarihsel derinlik ve maddi güç etkenleri nedeniyle uluslararası ilişkilerde dikkate alınması gereken ülkelerden birisidir. İran ve Türkiye arasındaki köklü tarihî ilişkiler, sınır komşuluğu ve kapsamlı iş birliği de Türkiye açısından İran'ı çok yönlü tanımayı gerekli kılmaktadır. Bu gereklilikten hareketle 2016 yılında müstakil bir düşünce kuruluşu olarak Ankara'da kurulan İran Araştırmaları Merkezi (İRAM) öncelikle İran'a ilişkin Türk kamuoyunu ve ilgilileri bilgilendirmeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda birincil kaynaklara dayanarak saha araştırmaları, raporlar, analiz dosyaları hazırladığı gibi Türkiye'nin muhtelif disiplinlerdeki İran uzmanı ya da araştırmacısı gereksinimini karşılamak adına; dil kursu, staj/burs programı, proje ve lisansüstü tez desteği, atölye, ihtisas semineri gibi eğitim faaliyetleri de yürütmektedir. Aynı zamanda Türkiye'de İran'a ilişkin bilimsel çalışmalar gerçekleştiren akademisyenlere araştırmalarını paylaşabilecekleri bir platform sunan İRAM, ekonomiden iç politikaya, dış politikadan güvenliğe, Şilikten toplum ve kültüre değin geniş bir yelpazedeki yayınlarını çevrim içi ve basılı olarak okurlarına sunmaktadır.

İran Araştırmaları Merkezi

İRAN ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

Üst Zeren Sokak No: 40

Levent/Beşiktaş/İstanbul/Türkiye

Tel: +90 212 264 35 81 | +90 212 268 33 00

Faks: +90 212 264 35 18

e-mail: iramistanbul@iramcenter.org

www.iramcenter.org

“Bu çalışmanın tüm telif hakları İran Araştırmaları Merkezine (İRAM) aittir.”